YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
(kahdeksas jaosto)

1 päivänä heinäkuuta 2009 *

Yhdistetyissä asioissa T-273/06 ja T-297/06,

ISD Polska sp. z o.o., kotipaikka Varsova (Puola), ja

Industrial Union of Donbass Corp., kotipaikka Donetsk (Ukraina), edustajinaan aluksi asianajajat C. Rapin ja E. Van den Haute, sittemmin asianajajat Rapin, Van den Haute ja C. Pétermann,

kantajina asiassa T-273/06,

ISD Polska sp. z o.o. (aiemmin Majątek Hutniczy sp. z o.o.), kotipaikka Varsova, edustajinaan aluksi asianajajat C. Rapin ja E. Van den Haute, sittemmin asianajajat Rapin, Van den Haute ja C. Pétermann,

kantajana asiassa T-297/06,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään C. Giolito ja A. Stobiecka-Kuik,

vastaajana,

jossa on kyse vaatimuksista, joiden mukaan Huta Częstochowa S. A. -nimiselle yritykselle myönnetystä valtiontuesta C 20/04 (ex NN 25/04) 5.7.2005 tehty komission päätös 2006/937/EY (EUVL 2006, L 366, s. 1) on kumottava siltä osin kuin siinä todetaan tietyt tuet yhteismarkkinoille soveltumattomiksi ja määrätään Puolan tasavalta perimään ne takaisin,

EUROOPAN YHTEISÖJEN
ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. E. Martins Ribeiro sekä tuomarit S. Papasavvas ja A. Dittrich (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies K. Pocheć,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 3.9.2008 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Puolan tasavallan välisestä assosioinnista 16.12.1991 tehdyn Eurooppa-sopimuksen EHTY:n tuotteita koskevassa pöytäkirjassa N:o 2 (EYVL 1993, L 348, s. 2; jäljempänä pöytäkirja N:o 2) olevassa 8 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Sikäli kuin niillä on vaikutus yhteisön ja Puolan väliseen kauppaan, tämän sopimuksen moitteettomaan toimintaan soveltumattomia ovat:

– –

iii) kaikki julkiset avustukset lukuun ottamatta Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen perusteella luvallisia avustuksia.

– –

4. Osapuolet tunnustavat, että poiketen siitä mitä 1 kohdan iii alakohdassa säädetään, [Puolan tasavalta] voi poikkeuksellisesti Euroopan hiili- ja teräsyhteisön terästuotteiden osalta viiden ensimmäisen vuoden aikana tämän sopimuksen voimaantulosta myöntää julkisia avustuksia rakennemuutoksen toteuttamiseen, jos:

– rakenteellinen muutosohjelma yleisesti liittyy järkeistämiseen ja kapasiteetin vähentämiseen,

– rakenteellinen muutosohjelma sille varatun ajan päätyttyä johtaa siitä hyötyvien yritysten elinkelpoisuuteen tavanomaisin markkinaedellytyksin ja

– näiden avustusten suuruus ja merkittävyys rajoittuu näiden tavoitteiden saavuttamiseksi välttämättä tarpeelliseen ja jos kyseisiä avustuksia pienennetään asteittain.

Ottaen huomioon Puolan [tasavallan] taloudellisen tilanteen assosiointineuvosto päättää siitä, voidaanko viisivuotis-ajanjaksoa pidentää.”

2 Pöytäkirjassa N:o 2 olevan 8 artiklan 4 kohdassa määrätyn kauden pidentämisestä 23.10.2002 tehdyllä EU–Puola-assosiaationeuvoston päätöksellä N:o 3/2002 (EUVL 2003, L 186, s. 38) pidennettiin 1.1.1997 lähtien kahdeksalla lisävuodella tai siihen saakka, kunnes Puolan tasavalta liittyy Euroopan unioniin, ajanjaksoa, jona Puola voi poikkeuksellisesti myöntää terästuotteille rakenneuudistukseen tarkoitettua julkista

tukea pöytäkirjassa N:o 2 olevan 8 artiklan 4 kohdassa luetelluin edellytyksin. Kyseisen päätöksen 2 artiklassa todetaan seuraavaa:

”Puolan [tasavallan] on esitettävä Euroopan yhteisöjen komissiolle – – rakenneuudistusohjelma ja liiketoimintasuunnitelmat, jotka täyttävät pöytäkirjassa N:o 2 olevan 8 artiklan 4 kohdassa luetellut vaatimukset ja jotka Puolan tasavallan kansallinen valtion tuen valvontaviranomainen (kilpailu- ja kuluttajansuojavirasto) on arvioinut ja hyväksynyt.”

3 Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyn asiakirjan liitteenä olevalla Puolan terästeollisuuden rakenneuudistuksesta tehdyllä pöytäkirjalla N:o 8 (EUVL 2003, L 236, s. 948; jäljempänä pöytäkirja N:o 8) sallittiin yleisistä valtiontukisäännöistä poiketen Puolan tasavallan myöntävän Puolan teräsalalle rakenneuudistustukia rakenneuudistussuunnitelmassa vahvistettujen ehtojen ja mainitussa pöytäkirjassa esitettyjen edellytysten mukaisesti. Tässä pöytäkirjassa todetaan muun muassa seuraavaa:

”1. Sen estämättä, mitä [EY] 87 ja [EY] 88 artiklassa määrätään, Puolan [tasavallan] myöntämää Puolan terästeollisuuden tiettyjen osien rakenneuudistukseen tarkoitettua valtion tukea pidetään yhteismarkkinoille soveltuvana edellyttäen, että:

– – – pöytäkirjassa N:o 2 olevan 8 artiklan 4 kohdassa vahvistettua määräaikaa on pidennetty liittymispäivään saakka,

– rakenneuudistussuunnitelmassa vahvistettuja ehtoja, joiden perusteella edellä mainitun pöytäkirjan voimassaoloa pidennettiin, noudatetaan vuosien 2002–2006 ajan,

– tässä pöytäkirjassa esitetyt edellytykset täyttyvät, ja

– Puolan terästeollisuudelle ei makseta rakenneuudistusta varten valtion tukea liittymispäivän jälkeen.

2. – –

3. Ainoastaan liitteessä 1 luetelluille yhtiöille, jäljempänä ’tukea saavat yhtiöt’, voidaan myöntää valtion tukea Puolan teräsalan rakenneuudistusohjelman puitteissa.

4. Tukea saava yhtiö ei saa:

a) siirtää edelleen sille myönnettyä valtion tukea, jos kyseinen yhtiö sulautetaan johonkin liitteeseen 1 sisältymättömään yhtiöön;

b) ottaa haltuunsa sellaisten liitteeseen 1 sisältymättömien yhtiöiden varoja, jotka asetetaan konkurssiin 31 päivänä joulukuuta 2006 päättyvänä ajanjaksona.

5. – –

6. Tukea saaville yhtiöille myönnettävä rakennusuudistustuki määritetään hyväksytyssä Puolan terästeollisuuden rakenneuudistussuunnitelmassa ja yksittäisissä neuvoston hyväksymissä liiketoimintasuunnitelmissa määrättyjen perusteiden nojalla. Ajanjaksona 1997–2003 maksettava tuki ja sen kokonaismäärä saa kuitenkin olla enintään 3 387 070 000 PLN.

– –

[Puolan tasavalta] ei saa myöntää muuta valtion tukea Puolan terästeollisuuden rakenneuudistukseen.

– –

10. Yleisten rakenneuudistussuunnitelmien ja yksittäisiin suunnitelmiin myöhemmin tehtävien muutosten on oltava komission ja tarvittaessa neuvoston hyväksymiä.

– –

18. Jos seurannassa osoittautuu, että:

– –

c) [Puolan tasavalta] on myöntänyt rakenneuudistuskautena ylimääräistä soveltumatonta valtion tukea terästeollisuudelle ja erityisesti tukea saaville yhtiöille,

tässä pöytäkirjassa esitetyillä siirtymäjärjestelyillä ei ole vaikutusta.

Komissio toteuttaa aiheelliset toimet, joilla vaaditaan asianomaisia yhtiöitä maksamaan takaisin tuet, jotka on myönnetty tässä pöytäkirjassa vahvistettuja edellytyksiä rikkoen."

4 Päätöksen N:o 3/2002 3 artiklassa tarkoitettujen edellytysten täyttymisestä 21.7.2003 tehdyn neuvoston päätöksen 2003/588/EY (EUVL L 199, s. 17) ainoassa artiklassa säädetään seuraavaa:

"Puolan [tasavallan] komissiolle – – päätöksen N:o 3/2002 2 artiklan mukaisesti 4 päivänä huhtikuuta 2003 esittämät rakenneuudistusohjelma ja liiketoimintasuunnitelmat täyttävät – – pöytäkirjassa N:o 2 olevan 8 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut vaatimukset."

5 EY [88] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, s. 1) 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetään asiaan liittyvät oikeudelliset seikat ja tosiseikat lyhyesti, komission alustava arvio ehdotetun toimenpiteen tukiluonteesta ja epäilyt toimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Päätöksessä pyydetään asianomaista jäsenvaltiota ja muita asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa asetetussa määräajassa, joka yleensä on enintään yksi kuukausi. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa komissio voi jatkaa asetettua määräaikaa.”

6 Saman asetuksen 7 artiklan 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos komissio toteaa, että ilmoitettu tuki ei sovellu yhteismarkkinoille, se päättää, että tukea ei saa myöntää (jäljempänä kielteinen päätös).”

7 Kyseisen asetuksen 14 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Sääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta, (jäljempänä takaisinperimistä koskeva päätös). Komissio ei saa vaatia tuen takaisinperimistä, jos tämä olisi yhteisön lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista.

2. Takaisinperimistä koskevan päätöksen nojalla takaisin perittävään tukeen lisätään korko, jonka suuruuden komissio vahvistaa. Korkoa maksetaan siitä päivästä alkaen, jolloin sääntöjenvastainen tuki on ollut tuensaajan käytössä, sen takaisinperimispäivään asti.

3. – –”

8 Saman asetuksen 20 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Asianomaiset osapuolet voivat 6 artiklan mukaisesti tehdä huomautuksia muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevasta komission päätöksestä. Asianomaisille osapuolille, jotka ovat tehneet tällaisia huomautuksia, ja kaikille yksittäisen tuen saajille toimitetaan jäljennös komission 7 artiklan mukaisesti tekemästä päätöksestä.”

9 Asetuksen N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21.4.2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 (EUVL L 140, s. 1) 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. [EY] 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti myönnetyn valtiontuen takaisinperinnässä käytettävä vuotuinen korkoprosentti vahvistetaan kalenterivuosittain, ellei erityisessä päätöksessä toisin säädetä.

Se lasketaan edellisen vuoden syys-, loka- ja marraskuun pankkienvälisten viiden vuoden swap-korkojen keskiarvon perusteella 75 peruspisteellä korotettuna. Asian-

mukaisesti perustelluissa tapauksissa komissio voi korottaa korkoprosenttia yli 75 peruspisteellä yhden tai useamman jäsenvaltion osalta.

– –

4. Luotettavien tai samanarvoisten tietojen puuttuessa tai poikkeusoloissa komissio voi läheisessä yhteistyössä kyseisten jäsenvaltioiden kanssa vahvistaa valtiontuen takaisinperintäkoron eri menetelmällä yhdelle tai useammalle jäsenvaltiolle käytettävissään olevien tietojen perusteella.”

10 Saman asetuksen 11 artiklan 2 kohdassa täsmennetään koron yksityiskohtaisen soveltamisen osalta seuraavaa:

”Korolle lasketaan korkoa tuen takaisinperintään saakka. Edellisen vuoden aikana kertyneelle korolle lasketaan korkoa kunakin seuraavana vuonna.”

Tosiseikat

11 Esillä olevassa asiassa on kyse Huta Częstochowa S.A. -nimisen puolalaisen teräksentuottajan (jäljempänä HCz) rakenneuudistusjärjestelystä. HCz:n rakenneuu-

distus toteutettiin 2002–2005. HCz:n varallisuus siirrettiin tässä yhteydessä uusille yhtiöille seuraavasti:

– Huta Stali Częstochowa sp. z o.o. (jäljempänä HSCz) perustettiin vuonna 2002 jatkamaan HCz:n terästuotantoa. HSCz vuokrasi selvitysmieheltä käyttöönsä HCz:n teräksentuotantotilat ja otti palvelukseensa suurimman osan sen työntekijöistä. HSCz:n emoyhtiö on Puolan valtiovarainministeriön 100-prosenttisesti omistama Towarzystwo Finansowe SILESIA Sp. z o.o. (jäljempänä TFS).

– Vuonna 2004 perustettiin Majątek Hutniczy sp. z o.o. (jäljempänä MH) ja Majątek Hutniczy Plus (jäljempänä MH Plus) -nimiset yhtiöt. Niiden osakkeet olivat 100-prosenttisesti HCz:n omistuksessa. MH:lle siirrettiin HCz:n terästuotantoon liittyvä varallisuus, ja MH Plus sai eräitä muita tuotannon kannalta tarpeellisia varallisuuseriä.

– Tuotantoon liittymätön varallisuus (ns. muu kuin teräsvarallisuus) ja sähköntuotantolaitos Elsen siirrettiin Operator ARP sp. z o.o. -nimiselle yhtiölle, joka toimii Agencja Rozwoju Przemysłu S.A:n (Puolan valtiovarainministeriölle kuuluva teollisuuden kehittämisvirasto) alaisuudessa, rakenneuudistuksen piiriin kuuluvien julkisoikeudellisten saatavien maksamiseksi (verot ja sosiaalivakuutusmaksut).

12 Komissio ilmoitti Puolan tasavallalle 19.5.2004 päivätyllä kirjeellä, että se oli päättänyt aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn teräksentuottaja HCz:lle myönnetyn rakenneuudistustuen osalta. Tämä päätös julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 12.8.2004 (EUVL C 204, s. 6; jäljempänä tutkinnan aloittamispäätös) todistusvoimaisella kielellä (puola) ja tiivistelmänä muilla virallisilla kielillä. Komissio pyysi kaikkia niitä, joita asia koskee, esittämään huomautuksensa tutkinnan aloittamispäätöksessä esitetyistä tosiseikoista ja oikeudellisesta analyysista. Komissio sai huomautukset Puolan tasavallalta ja neljältä osapuolelta, joita asia koski.

13 Industrial Union of Donbass Corp. -nimisen yhtiön (jäljempänä IUD) 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö ISD Polska sp. z o.o. (joka toimi tuolloin toiminimellä ZDP Steel sp. z o.o., jäljempänä ISD) esitti niiden neuvottelujen puitteissa, joiden päätteeksi se hankki HSCz:n, MH:n, MH Plusin ja kymmenen muuta HCz:n tytäryhtiötä, 3.2.2005 päivätyssä asiakirjassa nimeltä ”Lausunto [HCz:lle] ja/tai [HSCz:lle] mahdollisesti myönnetyistä valtiontuista” seuraavan lausunnon (niin sanottu takausilmoitus):

”Mikäli komissio tekee päätöksen, jossa velvoitetaan [HCz], [HSCz] tai se, jolle [HCz:n] varallisuus on siirtynyt, palauttamaan sääntöjenvastainen julkinen tuki, joka on rakenneuudistusohjelman puitteissa maksettua tukea ja jonka määrä ei ylitä 20 miljoonaa [PLN:a], vahvistamme, että tämä päätös ei vapauta meitä mitenkään tarjouksesta aiheutuvista velvoitteista, ja sitoudumme olemaan esittämättä a) Puolan verohallinnolle, b) [Agencja Rozwoju Przemysłulle] c) [TFS:lle] ja d) [HCz:lle] – – mitään korvausvaatimuksia, jotka liittyvät tuen palauttamisvelvollisuuteen tai mihinkään muuhun komissiossa käytyyn tätä asiaa koskevaan menettelyyn [HCz:lle] myönnetyn julkisen tuen johdosta. Sitoudumme tällaisessa tapauksessa varmistumaan siitä, että [MH], [MH Plus] ja [HSCz] tai muut yhtiöt tai oikeudellisesti niiden sijaan tulleet yhtiöt (riippumatta tällaisen seuraajan muodosta) palauttavat komission päätöksessä sääntöjenvastaiseksi todetun tuen määrän, vaikka tämä päätös koskisi yksinomaan [HCz:aa].”

14 Komissio tuli menettelyn päätteeksi siihen johtopäätökseen, että vastoin sen alkuperäisiä epäilyjä, HCz:n rakenneuudistukseen työmarkkinoiden kannalta erityisen merkittäville yrityksille myönnettävästä valtiontuesta 30.10.2002 annetun lain (l’Ustawa o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy; Dz. U., nro 213, järjestysnumero 1800; sellaisena kuin laki on muutettuna) säännösten mukaisesti tarkoitetut toimenpiteet eivät olleet EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Sitä vastoin komissio katsoi, että HCz oli saanut eri perustein valtiontukea vuosina 1997–2002. Komissio katsoi, että tämä tuki soveltui osittain yhteismarkkinoille, mutta vaati sen palauttamista niiltä osin, joita se piti yhteismarkkinoille soveltumattomina, eli 19 699 452 Puolan zlotyn (PLN) osalta (jäljempänä riidanalainen tuki).

15 Komissio teki Huta Częstochowa SA -nimiselle yritykselle myönnetystä valtiontuesta C 20/04 (ex NN 25/04) 5.7.2005 päätöksen 2006/937/EY (EUVL 2006, L 366, s. 1; jäljempänä riidanalainen päätös). Kyseisen päätöksen 3 artiklassa todetaan seuraavaa:

”1. Valtiontuki, jota [Puolan tasavalta] on myöntänyt 196 994 52 zlotya [HCz:lle] vuodesta 1997 toukokuuhun 2002 toimintatuen muodossa ja työvoiman rakenneuudistusta varten, ei sovellu yhteismarkkinoille.

2. Puolan [tasavallan] on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 kohdassa tarkoitetun, [HCz:lle] sääntöjenvastaisesti myönnetyn tuen perimiseksi takaisin seuraavilta yrityksiltä: [HCz], Regionalny Fundusz Gospodarczy, [MH] ja [Operator]. Kaikki nämä yritykset vastaavat yhteisvastuullisesti kyseisen tuen palauttamisesta.

Tuki on perittävä takaisin viipymättä kansallisen oikeuden menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano. Takaisinperittävästä tuesta on maksettava korkoa siitä lähtien, kun tuki asetettiin [HCz:n] käyttöön, sen tosiasialliseen takaisinperintään asti. Korko lasketaan asetuksen – – N:o 794/2004 V luvussa vahvistettujen säännösten mukaisesti.

3. – –”

16 Päätöksen 4 artiklan mukaan komissio vahvistaa Puolan kansallisen rakenneuudistusohjelman ehdotetun muutoksen pöytäkirjassa N:o 8 olevan 10 kohdan mukaisesti siltä osin kuin siinä sallitaan HCz:n rakenneuudistus ilman valtiontukea ja tuotantokapasiteetin lisäämistä.

17 ISD osti HCz:lta 30.9.2005 päivätyn ja 7.10.2005 voimaan tulleen sopimuksen mukaisesti kaikki MH:n ja MH Plusin osakkeet sekä HCz:n kymmenen jäljellä olevaa tytäryhtiötä. Niin ikään 30.9.2005 päivätyn ja 7.10.2005 voimaan tulleen sopimuksen mukaisesti ISD osti TFS:ltä kaikki HSCz:n osakkeet. ISD:stä tuli näin HSCz:n, MH:n, MH Plusin ja kymmenen muun HCz:n tytäryhtiön omistaja.

18 Komissio pyysi 17.2.2006 päivätyllä kirjeellä Puolan viranomaisia ilmoittamaan sille korkokannan, jonka mukaisesti riidanalaisen päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa mainitut yhteisvastuulliset velalliset palauttavat riidanalaisen tuen. Puolan viranomaiset tekivät 13.3.2006 päivätyssä vastauksessaan ehdotuksen takaisinperintään sovellettavaksi korkokannaksi ja korkojen laskemistavaksi. Mainitut viranomaiset ehdottivat vuosille 1997–1999 laskennan perustana käytettäväksi Puolan valtiovarainministeriön kiinteäkorkoisten, PLN:n zlotyn määräisten viiden vuoden obligaatioiden korkokantaa, ja vuodesta 2000 Puolan Euroopan unioniin liittymiseen asti muuten samojen, mutta kymmenen vuoden kestoisten obligaatioiden korkokantaa. Kun lisäksi otetaan huomioon tilanne Puolan tuolloisilla rahamarkkinoilla, joille oli ominaista erittäin korkeat, mutta nopeasti laskevat korot, Puolan viranomaiset pyysivät, että korkokantaa tarkistetaan vuosittain ja että korkoja ei lasketa korkoa korolle -menetelmän mukaisesti.

19 Puolan viranomaisille osoittamassaan 7.6.2006 päivätyssä kirjeessään komissio totesi, että sääntöjenvastaisten tukien palauttamiseen on sovellettava koko kyseessä olevalta ajanjaksolta Puolan valtiovarainministeriön kiinteäkorkoisten, PLN:n määräisten viiden vuoden obligaatioiden korkokantaa ja että asetuksen N:o 794/2004 11 artiklan 2 kohdan nojalla tätä korkoa on sovellettava korkoa korolle -menetelmän mukaisesti.

20 Komissio antoi riidanalaisen päätöksen tiedoksi 7.7.2006 ja 16.8.2006 päivätyillä kirjatuilla kirjeillä IUD:lle (saantitodistus allekirjoitettu 11.7.2006) ja MH:lle (saantitodistus allekirjoitettu 18.8.2006). Mainittu päätös julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 21.12.2006.

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

21 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 11.9.2006 jättämällään kannekirjelmällä ISD ja IUD nostivat kanteen asiassa T-273/06.

22 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 17.10.2006 jättämällään kannekirjelmällä MH nosti kanteen asiassa T-297/06.

23 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen viidennen jaoston puheenjohtajan 5.12.2006 antamalla määräyksellä asiat T-273/06 ja T-297/06 yhdistettiin kirjallista käsittelyä, suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten.

24 ISD ja MH ilmoittivat 23.4.2007 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle 15.11.2006 toteutuneesta fuusiostaan, jonka johdosta kaikki MH:n oikeudet ja velvollisuudet ovat siirtyneet ISD:lle.

25 Asiaan määrättiin uusi esittelevä tuomari, koska osa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jäsenistä vaihtui. Esittelevä tuomari siirtyi kahdeksanteen jaostoon, minkä vuoksi asia siirrettiin kahdeksannen jaoston käsiteltäväksi.

26 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kahdeksas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ja esitti asianosaisille eräitä kirjallisia kysymyksiä sekä pyysi komissiota toimittamaan tiettyjä asiakirjoja. Asianosaiset vastasivat näihin pyyntöihin asetetuissa määräajoissa.

27 Asianosaisten suulliset lausumat ja niiden ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamat vastaukset kuultiin 3.9.2008 pidetyssä istunnossa.

28 ISD ja IUD vaativat asiassa T-273/06, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– ottaa kanteen tutkittavaksi

– kumoaa riidanalaisen päätöksen 3 artiklan

– toissijaisesti toteaa, että Puolan tasavallalla ei ole velvollisuutta periä takaisin riidanalaista tukea ja riidanalaisen päätöksen 3 artiklassa mainittuja korkoja ja että täten näitä vastaavia määriä ei ole suoritettava

– vielä toissijaisemmin kumoaa kyseisen päätöksen 3 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan ja palauttaa korkoja koskevan kysymyksen komissiolle, jotta tämä tekee uuden päätöksen tämän kannekirjelmän liitteessä A esitetyn mukaisesti tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tämän tuomion perusteluissa esittämien muiden perusteiden mukaisesti

– joka tapauksessa velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan

– siinä tilanteessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei lausunnon antaminen asiassa ole tarpeen, velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 6 kohdan ja 90 artiklan a alakohdan yhdistettyjen määräysten mukaisesti.

29 Kannekirjelmän 3 kohdan mukaan ISD:n ja IUD:n tarkoituksena on riitauttaa myös komission 7.6.2006 päivätty kirje.

30 ISD (aiemmin MH, ja tässä tuomiossa käytetään edelleen selvyyden vuoksi tätä nimitystä) esittää asiassa T-297/06 samat vaatimukset ja vaatii lisäksi riidanalaisen päätöksen 4 artiklan kumoamista.

31 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– jättää kanteet tutkimatta

– toissijaisesti hylkää kanteet perusteettomina

– velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

Kanteiden tutkittavaksi ottaminen

32 Komissio riitauttaa kantajina olevien ISD:n ja IUD:n asiavaltuuden ja väittää, ettei kummankaan kyseessä olevan kanteen osalta ole noudatettu kanteiden nostamiselle asetettuja määräaikoja. Lisäksi komissio väittää, että riidanalaisen tuen takaisinperintään sovellettavan korkokannan määrittäminen ei ole kannekelpoinen toimi.

Asiavaltuus

– Asianosaisten lausumat

33 Komissio riitauttaa ISD:n ja IUD:n mahdollisuuden nostaa erillinen kanne rinnakkain MH:n nostaman kanteen kanssa. Prosessiekonomian asettamien vaatimusten on sen mukaan estettävä päätöksen laillisuuden kaksinkertainen tutkiminen silloin, kun valtaosa emoyhtiön esittämistä kanneperusteista vastaa sen tytäryhtiöiden esittämiä kanneperusteita. Tältä osin merkitystä ei ole ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-112/97, Monsanto vastaan komissio, 22.4.1999 antamalla tuomiolla (Kok., s. II-1277). Komission mukaan tuensaaja on nähtävä osakkeenomistajistaan erillisenä yksikkönä, jolla on oma tahto, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtajan asiassa T-367/05, UPC France vastaan komissio, 11.9.2006 antamassa määräyksessä (ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa) on todettu. Niinpä MH riidanalaisen tuen saajana voi komission mukaan nostaa kumoamiskanteen. Sitä vastoin MH:sta erillisen intressin puuttuessa nyt kantajina olevilla ISD:llä ja IUD:llä ei ole asiavaltuutta, koska asia ei koske niitä erikseen.

34 IUD:n osalta komissio korostaa, että osallistuminen muodolliseen tutkintamenettelyyn ja tästä seuraava asema osapuolena, jota asia koskee, ei vapauta yhteismarkkinoille soveltumattomaksi todetun tuen saajan osakkeenomistajana olevaa kantajaa velvoitteesta osoittaa, että sillä on sitä erikseen koskeva intressi vaatia kumoamista, näyttämällä toteen, kuinka se yksilöidään samalla tavoin kuin tuensaaja.

35 Kantajat väittävät asiavaltuuden osalta, että erittäin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komission päätös, jolla tuen todetaan olevan yhteismarkkinoille soveltumaton, koskee tuensaajaa erikseen.

36 ISD:n osalta kantajat väittävät, että se on aiemmalla toiminimellä ZPD Steel toimiessaan joutunut takaamaan sen, että MH palauttaa muun muassa riidanalaisen päätöksen 3 artiklassa tarkoitetun tuen. Täten on selvää, että riidanalaisen tuen saajaa lukuun ottamatta kyseinen päätös koskee ISD:tä erikseen enemmän kuin ketään muuta ja että se yksilöidään tällä päätöksellä samalla tavalla kuin tuensaaja, koska sillä oli takausilmoituksensa johdosta velvollisuus riidanalaisen tuen palauttamiseen.

37 Kantajat toteavat lisäksi, että päätös, jonka kumoamista vaaditaan, koskee erikseen emoyhtiötä, joka hallitsee kaikkia osakkeita ja omistaa täten 100-prosenttisesti tytäryhtiön, jolle päätös on osoitettu, ja joka erottuu täten kaikista muista ja erityisesti muista kyseisten markkinoiden taloudellisista toimijoista (edellä 33 kohdassa mainittu asia Monsanto v. komissio, tuomion 58 ja 59 kohta). Esillä olevassa asiassa ISD hallitsee kaikkia MH:n, MH Plusin ja HSCz:n osakkeita ja näin ollen omistaa mainitut yhtiöt 100-prosenttisesti, ja täten päätös koskee sitä erikseen.

38 Tämä sama perustelu pitää paikkansa IUD:n osalta, joka omistaa 100-prosenttia ISD:n osakkeista. Lisäksi osallistuminen valtiontukimenettelyyn muodostaa kantajien mukaan erään tekijän, jonka perusteella voidaan katsoa, että päätös, jonka kumoamista

luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö vaatii, koskee sitä erikseen. Koska IUD on esittänyt huomautuksia HCz:lle myönnettyä rakenneuudistustukea koskevan muodollisen tutkintamenettelyn alettua 12.8.2004, riidanalainen päätös koskee sitä näin ollen erikseen.

39 Kantajat väittävät lopuksi, että ISD:llä ja IUD:llä on myös oikeudellinen intressi riitauttaa toimi, jolla loukataan niiden omistusoikeutta, koska se johtaa MH:n arvon alenemiseen.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

40 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että päätös voi koskea erikseen muita kuin sitä, jolle se on osoitettu, ainoastaan silloin, kun tämä päätös vaikuttaa niihin niille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella ne erottuvat kaikista muista ja ne voidaan näin ollen yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu, on yksilöity (asia 25/62, Plaumann v. komissio, tuomio 15.7.1963, Kok., s. 197, s. 223, Kok. Ep. I, s. 181).

41 Heti aluksi on todettava, ettei komissio kiistä MH:n asiavaltuutta. Koska MH mainitaan riidanalaisessa päätöksessä yrityksenä, jonka on palautettava riidanalainen tuki, siitä, että kyseinen päätös koskee sitä erikseen, ei ole asiassa epäilystä.

42 ISD:n osalta on todettava, että kun se nosti kanteen asiassa T-273/06, se ei ollut vielä fuusioitunut MH:n kanssa. Täten sen asiavaltuutta on arvioitava erillään MH:n asiavaltuudesta.

43 Kanteen nostamishetkellä ISD omisti jo kuitenkin MH:n 100-prosenttisesti. Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut edellä 33 kohdassa mainitussa asiassa Monsanto vastaan komissio antamassaan tuomiossa (58 kohta), että se seikka, että yritys omistaa 100-prosenttisesti yrityksen, jolle riidanalainen päätös on osoitettu, erottaa sen suhteessa tähän päätökseen kaikista muista ja erityisesti muista kyseisten markkinoiden taloudellisista toimijoista.

44 Komissio tosin kyseenalaistaa tämän oikeuskäytännön vetoamalla edellä 33 kohdassa mainitussa asiassa UPC France vastaan komissio annettuun määräykseen. Kuten komissio itse kuitenkin myöntää, tämä määräys koskee vähemmistöosakkeenomistajan väliintulohakemusta eikä sellaisen omistajan, jolla on 100-prosenttinen omistusosuus, nostamaa kumoamiskannetta, kuten nyt esillä olevassa asiassa. Lisäksi osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että sen lisäksi, että ISD omistaa 100-prosenttia MH:sta, se on myös taannut sen, että MH palauttaa riidanalaisen tuen (ks. edellä 13 kohta). Tämän johdosta ISD:n on taattava kyseisen tuen palauttaminen. Kaiken lisäksi tosiasiassa on tapahtunut täsmälleen näin, sillä ISD on palauttanut riidanalaisen tuen kokonaisuudessaan.

45 Näissä olosuhteissa ei voida kiistää sitä, että asia koskee ISD:tä erikseen, koska riidanalainen päätös koskee sitä sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella se erottuu kaikista muista ja se voidaan yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu.

46 Lopuksi on todettava, että vastoin komission väitteitä, prosessiekonomisilla syillä ei voida kyseenalaistaa toteennäytettyä asiavaltuutta.

47 IUD:n asiavaltuuden osalta riittää, kun muistutetaan, että koska ISD:n asiavaltuus on näytetty toteen ja koska kyseessä on useiden kantajien yhteinen kanne, ei muiden

kantajien asiavaltuuksia ole hyvin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tarpeen tutkia (ks. vastaavasti asia C-313/90, CIRFS ym. v. komissio, tuomio 24.3.1993, Kok., s. I-1125, Kok. Ep. XIV, s. I-95, 31 kohta; asia T-374/00, Verband der freien Rohrwerke ym. v. komissio, tuomio 8.7.2003, Kok., s. II-2275, 57 kohta; asia T-282/06, Sun Chemical Group ym. v. komissio, tuomio 7.7.2007, Kok., s. II-2149, 50 kohta ja yhdistetyt asiat T-447/93–T-449/93, AITEC ym. v. komissio, tuomio 6.7.1995, Kok., s. II-1971, 82 kohta).

48 IUD:n nostaman kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä ei näin ollen ole tarpeen tutkia erikseen.

49 Tästä seuraa, että komission kantajien asiavaltuuden osalta esittämä oikeudenkäyntiväite on hylättävä.

Kanteen nostaminen myöhässä

– Asianosaisten lausumat

50 Komissio väittää, että esillä olevat kaksi kannetta on nostettu myöhässä, koska kolme kyseistä kantajaa oli saanut tiedon riidanalaisesta päätöksestä viimeistään 10.4.2006. Komissio huomauttaa, että ISD:n ja IUD:n 18.9.2006 ja MH:n 17.10.2006 päivättyjen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle osoitettujen kirjeiden liitteenä olleen riidanalaisen päätöksen puolankielisen version kaikkien faksattujen sivujen ylälaidassa on päivämäärä 10.4.2006 ja että faksattujen sivujen vastaanottajana oli ”Kancelaria LSW”, joka toimi tuolloin IUD-konsernin neuvonantajana. Tästä seuraa komission mukaan se, että kun otetaan huomioon määräaikojen pidentäminen pitkien etäisyyksien vuoksi, kanteen nostamisen määräaika päättyi tiistaina 20.6.2006.

51 Komissio myöntää kuitenkin, että päivä, jolloin kantaja on saanut tiedon toimesta, on merkityksellinen ainoastaan toissijaisesti, eli vain sellaisten toimien osalta, joita ei anneta tiedoksi eikä julkaista. Tältä osin komissio toteaa, että riidanalainen päätös on annettu tiedoksi IUD:lle 7.7.2006 päivätyllä kirjatulla kirjeellä, jonka vastaanottotodistus on päivätty 11.7.2006, ja MH:lle 16.8.2006 päivätyllä kirjatulla kirjeellä, jonka vastaanottotodistus on päivätty 18.8.2006. Komissio huomauttaa myös, että kyseinen päätös julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 21.12.2006.

52 Kantajat, jotka eivät ole toimen adressaatteja, eivät komission mukaan kuitenkaan ole osoittaneet, kuinka riidanalaisesta päätöksestä ilmoittaminen niille kirjatulla kirjeellä asetuksen N:o 659/99 20 artiklan 2 kohdan nojalla muodosti EY 230 artiklan viidennessä kohdassa tarkoitetun tiedoksiannon.

53 Kantajat toteavat, että riidanalainen päätös annettiin tiedoksi IUD:lle 11.7.2006 ja että kanne asiassa T-273/06 nostettiin 11.9.2006. Samainen päätös annettiin tiedoksi MH:lle 18.8.2006, ja se nosti kanteensa 17.10.2006. ISD ei ole voinut olla tietoinen tästä päätöksestä ennen kuin IUD vastaanotti sen 11.7.2006.

54 Kantajat lisäävät vastauksessaan, että koska riidanalainen päätös julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä, kanteet on nostettu ajoissa, koska mainittu päätös on joko annettava tiedoksi, ja se on annettu niille asianmukaisesti tiedoksi, tai sitä ei ole annettava tiedoksi, ja komission esittämä tosiasialliseen tiedoksi saamiseen perustuva ajankohta on toissijainen Euroopan unionin virallisessa lehdessä tapahtuvan julkaisun ajankohtaan nähden.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

55 Määräaikojen noudattamisen osalta on todettava, että päivä, jolloin kantajat ovat saaneet toimesta tiedon, on merkityksellinen ainoastaan toissijaisesti, eli niiden toimien osalta, joita ei anneta tiedoksi eikä julkaista. EY 230 artiklan viidennen kohdan tulkintaa koskevan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseisen määräyksen sanamuodosta ilmenee, että päivä, jona toimesta saadaan tieto, on kanteen nostamista koskevan määräajan alkamispäivän perusteena toissijainen toimen julkaisemispäivään tai sen tiedoksiantamispäivään verrattuna (ks. asia C-122/95, Saksa v. neuvosto, tuomio 10.3.1998, Kok., s. I-973, 35 kohta ja asia T-11/95, BP Chemicals v. komissio, tuomio 15.9.1998, Kok., s. II-3235, 47 kohta).

56 Esillä olevassa asiassa riidanalainen päätös on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä 21.12.2006. Niinpä käsiteltävänä olevat kanteet, jotka on nostettu 11.9.2006 ja 17.10.2006 on nostettu EY 230 artiklan viidennessä kohdassa määrätyn määräajan kuluessa. Työjärjestyksen 101 artiklan 1 kohdan ja 102 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti määräaika päättyi 14.3.2007, eli kaksi kuukautta, kaksi viikkoa ja kymmenen päivää päätöksen julkaisemisen jälkeen ja näin ollen paljon kanteiden nostamisen jälkeen.

57 Pitää paikkansa, että riidanalaisen päätöksen julkaiseminen ei ollut sen voimaantulon edellytys. Vakiintuneen käytännön mukaista on kuitenkin, että komission päätökset, joilla päätetään EY 88 artiklan 2 kohdan mukainen valtiontukia koskeva tutkinta, julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Niinpä kantajat saattoivat näissä olosuhteissa perustellusti uskoa, että riidanalainen päätös julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä (ks. vastaavasti edellä 55 kohdassa mainittu asia BP Chemicals v. komissio, tuomion 48–51 kohta).

58 Sen kysymyksen osalta, muodostiko komission 7.7.2006 päivätty kirje, jolla se antoi kyseisen päätöksen sisällön tiedoksi IUD:lle, EY 230 artiklan viidennessä kohdassa tarkoitetun tiedoksiannon, on todettava, että päätös on osoitettu EY 254 artiklan

3 kohdassa tarkoitetulla tavalla ainoastaan Puolan tasavallalle. Koska tätä päätöstä ei ole osoitettu kantajalle, toimen tiedoksiantamista koskevaa perustetta ei voida soveltaa siihen (ks. vastaavasti asia T-17/02, Olsen v. komissio, tuomio 15.6.2005, Kok., s. II-2031, 76 kohta).

59 Joka tapauksessa vaikka oletetaan, että päätökset voidaan antaa tiedoksi jollekin, jolle niitä ei ole osoitettu, ja että riidanalaisesta päätöksestä ilmoittamista kantajille asetuksen N:o 659/99 20 artiklan 2 kohdan nojalla on pidettävä tiedoksiantona, on silti todettava, että kanteet on nostettu asetetussa määräajassa. Tässä tilanteessa nimittäin työjärjestyksen 101 artiklan 1 kohdan ja 102 artiklan 2 kohdan nojalla kanteen nostamisen määräaika asiassa T-273/06 olisi päättynyt 21.9.2006, eli kaksi kuukautta ja kymmenen päivää sen jälkeen, kun riidanalainen päätös annettiin tiedoksi 11.7.2006, ja täten vasta sen jälkeen, kun kanne nostettiin 11.9.2006. Määräaika asiassa T-297/06 olisi päättynyt 30.10.2006 eli riidanalaisen päätöksen 18.8.2006 toteutetusta tiedoksiantamisesta alkaneen kahden kuukauden ja kymmenen päivän ajanjakson päättymistä seuraavana maanantaina ja täten vasta sen jälkeen, kun kanne nostettiin 17.10.2006.

60 Tästä seuraa, että kanteet on nostettu asetetuissa määräajoissa.

Komission 7.6.2006 päivättyyn kirjeeseen kohdistuvan kanteen tutkittavaksi ottaminen

– Asianosaisten lausumat

61 Komissio väittää, että 7.6.2006 päivätty kirje, jossa se määritti riidanalaisen tuen takaisinperintään sovellettavan korkokannan, ei ole kannekelpoinen toimi. Komission

mukaan asetuksen N:o 794/2004 9 artiklan 4 kohdassa tarkoitetusta menettelystä aiheutuva korkokanta on nimittäin ”samansuuruinen” kuin mainitun artiklan 1 kohdassa tarkoitettu korkokanta. Näillä korkokannoilla on näin ollen ”kaikkia sitovaa säädöstä vastaava arvo”. Täten kantajat eivät voi riitauttaa niitä, koska kysymys ei koske niitä suoraan ja erikseen.

62 Tämä ”säädöstä vastaava arvo” vahvistetaan komission mukaan sillä seikalla, että samaa korkokantaa käytettiin muissa Puolan tasavallalle osoitetuissa päätöksissä, jotka niin ikään koskivat sääntöjenvastaisia tukia, kuten esimerkiksi valtiontuesta C 23/06 (ex NN 35/06), jonka Puola on myöntänyt Technologie Buczek Group -teräksentuottajalle 23.10.2007 tehdyssä komission päätöksessä 2008/344/EY (EUVL 2008, L 116, s. 26).

63 Kantajat toteavat, että komission Puolan viranomaisille osoittamassa 7.6.2006 päivätyssä kirjeessä määrittämää korkokantaa ei sovelleta yleisesti kaikkiin Puolan tasavallan Euroopan unioniin liittymistä edeltävinä vuosina myönnettyihin valtiontukiin. Kyse on kantajien mukaan päinvastoin ”erityispäätöksestä”, jota sovelletaan ainoastaan HCz:n tilanteeseen ja jossa otetaan huomioon HCz:n tilanteen ja markkinoiden erityispiirteet.

64 Kantajat lisäävät, että riidanalaisen tuen takaisinperintään sovellettavan korkokannan määrittäminen on erottamaton osa riidanalaista päätöstä eikä asetusta N:o 794/2004. Täten tämä määrittäminen voidaan riitauttaa samoin perustein kuin itse kyseinen päätös.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

65 Ensinnäkin 7.6.2006 päivätyn kirjeen sitovuuden osalta asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan 2 kohdan sanamuodosta ilmenee, että takaisin perittävään tukeen lisätään korko, ”jonka suuruuden komissio vahvistaa”. Asetuksen N:o 794/2004 9 artiklan 4 kohdassa täsmennetään, että mainitun artiklan 1 kohdan mukaisen korkokannan laskemiseksi tarvittavien tietojen puuttuessa komissio voi läheisessä yhteistyössä kyseisten jäsenvaltioiden kanssa ”vahvistaa” valtiontuen takaisinperintäkoron eri menetelmällä yhdelle tai useammalle jäsenvaltiolle käytettävissään olevien tietojen perusteella.

66 Tästä seuraa, että valtiontukien takaisinperintään sovellettavan korkokannan määrittää sitovalla tavalla komissio, vaikkakin läheisessä yhteistyössä kyseisen jäsenvaltion kanssa. Komissio on myös istunnossa vahvistanut tämän sitovan luonteen. Täten 7.6.2006 päivättyä kirjettä on pidettävä toimena, jolla on sitovia oikeusvaikutuksia yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 60/81, IBM vastaan komissio, 11.11.1981 antamassa tuomiossa (Kok., s. 2639, Kok. Ep. VI, s. 231, 9 kohta) tarkoitetulla tavalla.

67 Toiseksi kantajien asiavaltuuden osalta on todettava, että sen selvittämisellä, ovatko 7.6.2006 päivättyyn kirjeeseen sisältyneet korkokannat säädösluonteisia vai onko kyse yksittäisestä päätöksestä, ei ole merkitystä tältä osin nostetun kanteen tutkittavaksi ottamisen kannalta. On nimittäin kiistatonta, että kyseistä kirjettä ei ole osoitettu kantajille. Jotta kantajat voisivat näissä olosuhteissa riitauttaa kyseisessä kirjeessä määritetyt korkokannat, niiden on molemmissa näistä tapauksista osoitettava EY 230 artiklan neljännen kohdan määräysten mukaisesti, että asia koskee niitä suoraan ja erikseen.

68 Sen osalta, koskeeko toimi kantajia suoraan, oikeuskäytännöstä ilmenee, että riitautetulla yhteisön toimella on oltava välittömiä vaikutuksia yksityisen oikeusasemaan tai se ei saa jättää niille, joille se on osoitettu ja joiden tehtävänä on sen toimeenpano, ollenkaan harkintavaltaa, jolloin toimeenpano on puhtaasti automaattista ja perustuu yksinomaan yhteisön lainsäädäntöön eikä edellytä välissä olevien sääntöjen soveltamista (asia C-386/96 P, Dreyfus v. komissio, tuomio 5.5.1998, Kok., s. I-2309, 43 kohta). Tilanne on samoin silloin, kun niillä, joille yhteisön toimi on osoitettu, on vain teoreettinen mahdollisuus olla ryhtymättä tässä toimessa edellytettyihin toimenpiteisiin ja kun heidän tahdostaan ryhtyä tämän toimen mukaisiin toimenpiteisiin ei ole epäilystäkään (em. asia Dreyfus v. komissio, tuomion 44 kohta; ks. myös vastaavasti asia 11/82, Piraiki-Patraiki ym. v. komissio, tuomio 17.1.1985, Kok., s. 207, 8–10 kohta). Esillä olevassa asiassa 7.6.2006 päivätyllä kirjeellä ei jätetty Puolan viranomaisille mitään harkintavaltaa edes niiden seikkojen osalta, joista ne olivat tehneet komissiolle erilaisen ehdotuksen 13.3.2006 päivätyssä kirjeessään.

69 Sen osalta, koskeeko toimi kantajia erikseen, on todettava, että asetuksen N:o 794/2004 9 artiklan 4 kohdassa säädetään komissiolla olevasta mahdollisuudesta vahvistaa yleisesti valtiontuen takaisinperintäkoron ”yhdelle tai useammalle jäsenvaltiolle”.

70 On kuitenkin todettava, ettei komissio 7.6.2006 päivätyssä kirjeessään vahvistanut tällaista yleistä korkoa.

71 Komissio nimittäin viittaa mainitussa kirjeessä nimenomaisesti riidanalaiseen päätökseen ja määrittää koron sitä erityistä valtiontuen takaisinperintää varten, jonka osalta kantajat ovat maksuvelvollisia. Kirjeen sanamuoto ei ole soveltamisalaltaan yleinen, vaan se koskee ”[riidanalaisen] päätöksen täytäntöön panemiseksi toteutettavia toimenpiteitä”. Lisäksi toisin kuin asetuksen N:o 794/2004 9 artiklan 1 kohdassa säädetyn menetelmän mukaisesti lasketut korot, komission 7.6.2006 päivätyssä kirjeessään vahvistamaa korkoa ei koskaan julkaistu. Niinpä mainittua kirjettä ei voida pitää yleisesti sovellettavana.

72 Lopuksi on todettava, ettei komission ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjallisiin kysymyksiin antamalla vastauksella voida kyseenalaistaa sitä johtopäätöstä, ettei komissio ole esillä olevassa asiassa määrittänyt korkokantaa abstraktisti ja yleisesti vaan riidanalaisen päätöksen erityisiä tarpeita varten. Komissio kyllä väittää, että tätä samaa korkoa ”käytettiin” muissa tilanteissa ja että Puolan viranomaiset ”hyväksyivät” sen, että samaa koron määrittämistapaa käytettiin sittemmin. Jos puheena oleva korko kuitenkin olisi määritetty 7.6.2006 päivätyssä kirjeessä kaikkien Puolassa kyseisenä ajankohtana myönnettyjen tukien takaisinperintää varten, komissiolla ei olisi ollut tarvetta aloittaa uudelleen asetuksen N:o 794/2004 9 artiklan 4 kohdassa säädettyä menettelyä eikä ryhtyä ”läheiseen yhteistyöhön jäsenvaltion kanssa” eikä myöskään vedota Puolan viranomaisten suostumukseen. Se olisi voinut yksinkertaisesti soveltaa aiemmin määritettyä korkoa.

73 Tämän johdosta on katsottava, että komissio on 7.6.2006 päivätyssä kirjeessä määrittänyt ainoastaan nyt esillä olevaan tilanteeseen sovellettavan koron ja että kyseinen kirje koskee kantajia erikseen, koska niillä on velvollisuus palauttaa määrä, jota korotetaan tämän koron mukaisesti.

74 Kaiken edellä esitetyn perusteella kanne 7.6.2006 päivättyä kirjettä vastaan on otettava tutkittavaksi.

Kolmannen, neljännen ja kuudennen vaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten lausumat

75 Komissio väittää, että kantajien kolmas, neljäs ja kuudes vaatimus (ks. edellä 28 kohta) on jätettävä tutkimatta, koska ne eivät kuulu EY 230 artiklaan perustuvan laillisuusvalvonnan piiriin. Näillä vaatimuksilla pyritään siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antaisi määräyksen toimia tietyllä tavalla.

76 Kantajat vastaavat tähän, että kyseiset vaatimukset eivät ole vastoin kumoamiskanteen ”kassaatioluonnetta”, koska tällainen kanne merkitsee velvollisuutta tehdä uusi päätös kumoamistuomion mukaisesti.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

77 Vastoin komission väitteitä, kolmannella ja kuudennella vaatimuksella ei pyritä siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määräisi komission toimimaan tietyllä tavalla. Kuudennella vaatimuksella vaaditaan komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja se on täten otettava tutkittavaksi.

78 Kolmannella vaatimuksellaan kantajat vaativat toissijaisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta ”toteamaan”, että Puolan tasavallalla ei ole velvollisuutta periä tukia takaisin. Tämän suhteen on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole toimivaltainen ratkaisemaan tällaista vaatimusta. Se on täten jätettävä tutkimatta.

79 Neljännellä vaatimuksellaan kantajat vaativat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta palauttamaan korkoja koskevan kysymyksen komissiolle uuden päätöksen tekemistä varten. Kantajat ovat kuitenkin vastauksessaan samoin kuin istunnossa todenneet, että tällä vaatimuksellaan ne ainoastaan tuovat esiin – kaiken lisäksi jo EY 233 artiklan ensimmäisessä kohdassa vahvistetun – tuomion loogisen seurauksen siinä tilanteessa, että samassa vaatimuksessa esitetty kumoamisvaatimus hyväksytään. Tällä vaatimuksella ei näin ollen ole itsenäistä merkitystä.

Asiakysymys

80 Asiassa T-273/06 kantajina olevat ISD ja IUD vetoavat kuuteen kanneperusteeseen, jotka perustuvat ilmeisiin arviointivirheisiin tosiseikkojen osalta, kantajien huomautusten esittämistä koskevan oikeuden loukkaamiseen, luottamuksensuojan periaatteen loukkaamiseen sekä pöytäkirjan N:o 8, asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan ja asetuksen N:o 794/2004 rikkomiseen. MH vetoaa asiassa T-297/06 neljään kanneperusteeseen, jotka ovat pääpiirteissään samoja kuin asiassa T-273/06 esitetyt, lukuun ottamatta toista ja kolmatta kanneperustetta, joihin ei vedota asiassa T-297/06.

Pöytäkirjan N:o 8 rikkomiseen perustuva kanneperuste

– Asianosaisten lausumat

81 Kantajat muistuttavat aluksi, että komissio toteaa riidanalaisen päätöksen 108 perustelukappaleessa, että EY 87 ja EY 88 artiklaa ei normaalisti sovellettaisi tukeen, joka on myönnetty ennen liittymistä ja jota ei sovelleta enää liittymisen jälkeen. Perustellakseen toimivaltansa komissio tulkitsi kantajien mukaan pöytäkirjan N:o 8 6 kohdan kolmatta alakohtaa tavalla, joka ei vastannut sen päämäärää.

82 Kantajat väittävät ensinnäkin, että sen lisäksi, että pöytäkirjan N:o 8 4 kohdan b alakohtaa lukuun ottamatta kyseinen pöytäkirja ei koske sen liitteeseen 1 sisältymättömiä yhtiöitä, mainitussa kohdassa määrätään päinvastoin kolmansilla osapuolilla olevasta mahdollisuudesta ottaa haltuunsa sellaisen liitteeseen 1 sisältymättömän yhtiön varoja, joka on saanut rakenneuudistustukea. Pöytäkirjan N:o 8 päämääränä on kantajien mukaan estää se, että tuensaajayritykselle myönnetty tuki kumuloituisi muun valtiontuen kanssa tai että se siirrettäisiin kolmannelle osapuolelle. Täten pöytäkirja N:o 8 ei ole laillinen perusta, johon komissio saattoi perustaa päätöksen tekemisen.

83 Toiseksi kantajat toteavat, että kansainvälisessä oikeudessa vahvistettu taannehtivuuden kieltoa koskeva olettama ja ”ennakoitavuusperiaate” merkitsevät sitä, että toimea voidaan soveltaa taannehtivasti vain, jos jossain säännössä hyväksytään tämä nimenomaisesti ja esitetään täsmällisesti ajanjakso, jonka osalta kyseistä toimea sovelletaan taannehtivasti. Pöytäkirjan N:o 8 6 kohdan kolmannen alakohdan sanamuodossa ei kuitenkaan mainita nimenomaisesti taannehtivaa vaikutusta. Täten asiassa on kantajien mukaan katsottava, ettei pöytäkirjaa sovelleta valtiontukiin, joita sen liitteessä 1 mainitsemattomat yhtiöt ovat saaneet ennen sen tekemistä.

84 Kantajien mukaan ainoa taannehtiva tekijä, joka pöytäkirjasta N:o 8 on löydettävissä, on ajanjaksoa 1997–2003 koskeva viittaus, joka mainitaan systemaattisesti, kun kyse on joko myönnettävän tuen enimmäismäärästä (6 kohta) tai Puolan tasavallalle asetetusta nettokapasiteetin vähentämistä koskevasta velvoitteesta (7 kohta). Tämä merkitsee sitä, että tuensaajayrityksille pöytäkirjan N:o 8 voimaantulon jälkeen myönnettävien tulevien tukien laskennassa on otettava huomioon taannehtivasti jo myönnettyjen tukien määrät, mutta ei sitä, että menneet tuet olisi taannehtivasti katsottava sääntöjenvastaisiksi.

85 Kolmanneksi komissio on kantajien mukaan ”loukannut muiden toimielinten ajallista toimivaltaa”. Ainoastaan assosiaationeuvostolla ja neuvostolla on toimivalta sellaisen päätöksen osalta, joka koskee Puolan rakenneuudistusohjelman yhteensoveltuvuutta pöytäkirjan N:o 2 8 artiklan 4 kohdan kanssa. Eurooppa-sopimuksen soveltamiseen liittyvässä erimielisyystilanteessa yhteisön toimielimet olisivat voineet saattaa asian assosiaationeuvoston käsiteltäväksi. Komissio ei ole kuitenkaan toiminut näin saatuaan tietää, että HCz oli saanut valtiontukia. Aloittamalla tutkinnan kyseessä olevien tukien osalta komissio on perusteetta haalinut itselleen valvontavallan, ja tämän johdosta sen tekemä päätös on kumottava toimivallan puuttumisen vuoksi.

86 Neljänneksi kantajat moittivat komissiota siitä, että se on loukannut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta soveltaessaan pöytäkirjaa N:o 8. Vaikka HCz:aa ei ole muodollisesti julistettu konkurssiin, sen rakenneuudistusmenettely rinnastuu taloudellisesti konkurssiin. HCz:ta ja ISD:tä (samoin kuin IUD:tä) on kuitenkin kohdeltu eri tavoin sekä oikeudelliselta kannalta HCz:n osalta että tosiseikkojen kannalta ISD:n (ja IUD:n)

osalta verrattuna kohteluun, josta pöytäkirjan N:o 8 4 kohdan b alakohdassa säädetään konkurssiin asetettujen yhtiöiden ja tällaisen yhtiön haltuunsa ottavan kolmannen yhtiön osalta.

87 Asiassa T-297/06 kantaja riitauttaa myös riidanalaisen päätöksen 4 artiklan vetoamalla siihen, että komissiolla ei ollut toimivaltaa päättää siitä, että Puolan ”kansallisen rakenneuudistusohjelman” muuttaminen on mahdollista vain, jos tämä muutos ei sisällä valtiontukea eikä tuotantokapasiteetin lisäämistä. Komissio on lisäksi tulkinnut ilmeisen virheellisesti pöytäkirjan N:o 8 10 kohtaa, koska tässä kohdassa ei kantajan mukaan myönnetä komissiolle harkintavaltaa kieltää sitä, että jäsenvaltio sisällyttää ”kansalliseen rakenneuudistusohjelmaansa” yhteismarkkinoille soveltuvia tukia.

88 Komissio kiistää nämä väitteet.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

89 Pöytäkirjan N:o 8 rikkomiseen perustuvalla kanneperusteellaan, joka on syytä tutkia ensimmäiseksi, koska se koskee riidanalaisen päätöksen oikeudellista perustaa, kantajat riitauttavat valtiontukia koskevien yhteisön sääntöjen ajallisen ja henkilöllisen sovellettavuuden ja komission toimivallan valvoa niiden noudattamista Puolan tasavallan Euroopan unioniin liittymistä edeltäneenä ajanjaksona.

90 Valtiontukia koskevien yhteisön sääntöjen ajallisen sovellettavuuden osalta asianosaiset ovat yhtä mieltä siitä, että EY 87 ja EY 88 artiklaa ei lähtökohtaisesti sovelleta sellaisiin ennen liittymistä myönnettyihin tukiin, jotka eivät enää jatku liittymisen jälkeen.

91 Perustellakseen toimivaltansa komissio nojautuu pöytäkirjaan N:o 8 erityismääräyksenä. On huomattava, että mainitun pöytäkirjan mukainen järjestelmä eroaa useassa suhteessa EY:n perustamissopimuksessa ja Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyn asiakirjan liitteessä IV (EUVL 2003, L 236, s. 797; jäljempänä liittymisasiakirjan liite IV) määrätystä yleisestä järjestelmästä. Pöytäkirjan N:o 8 1 kohdan mukaan eräitä Puolan tasavallan Puolan terästeollisuuden tiettyjen osien rakenneuudistukseen myönnettyjä valtion tukia, jotka normaalisti eivät olisi EY 87 ja EY 88 artiklan perusteella hyväksyttäviä, pidetään yhteismarkkinoille soveltuvina. Lisäksi on ilmeisen selvää, että liittymissopimuksen liitteessä IV esitetty siirtymämekanismi koskee ainoastaan ennen liittymistä myönnettyjä valtiontukia, jotka jatkuvat edelleen liittymispäivän jälkeen.

92 Näin ollen on selvitettävä, valtuutettiinko komissio pöytäkirjan N:o 8 määräyksillä laajentamaan sillä valtiontukien alalla olevaa toimivaltaansa riidanalaiseen tukeen ja muodostivatko nämä määräykset riittävän oikeudellisen perustan tämän tuen kieltämiseksi.

93 Tältä osin on muistutettava, että pöytäkirjassa N:o 8 viitataan ajanjaksona 1997–2003 myönnettyihin tukiin. Siinä sallitaan rajoitettu määrä rakenneuudistustukia, jotka on myönnetty kyseisen ajanjakson aikana (eli ennen Puolan liittymistä Euroopan unioniin) tietyille pöytäkirjan liitteessä 1 luetelluille yrityksille, ja kielletään vastaavasti kaikki muut rakenneuudistustuet terästeollisuudelle.

94 Pöytäkirjan N:o 8 6 kohdan ensimmäisessä kohdassa määrätään erityisesti, että joka tapauksessa ajanjaksona 1997–2003 maksettavan tuen kokonaismäärä ei saa ylittää 3 387 070 000 PLN:a. Saman kohdan kolmannessa alakohdassa täsmennetään, että Puolan tasavalta ei saa myöntää muuta valtiontukea Puolan terästeollisuuden

rakenneuudistukseen. Näin ollen vastoin kantajien väitteitä pöytäkirjan N:o 8 taannehtiva sovellettavuus vahvistetaan sen 6 kohdassa, joka koskee ajanjaksoa 1997–2003.

95 Koska tämä ajanjakso oli jo lähes päättynyt syyskuussa 2003, jolloin pöytäkirja N:o 8 julkaistiin, kantajien väite, jonka mukaan kyseinen viittaus ajanjaksoon 1997–2003 merkitsi ainoastaan sitä, että tulevien tukien laskeminen oli suoritettava ottamalla taannehtivasti huomioon jo myönnettyjen tukien määrät, eikä sitä, että aikaisempia tukia on pidettävä taannehtivasti sääntöjenvastaisina, ei ole vakuuttava.

96 Pöytäkirjan N:o 8 tarkoituksena oli päinvastoin luoda kattava järjestelmä Puolan terästeollisuuden rakenneuudistukseen tarkoitettuja tukia varten, eikä ainoastaan estää se, että tukea saavat yritykset saavat useita tukia.

97 Tämän johdosta pöytäkirja N:o 8 on liittymissopimuksen IV liitteeseen ja EY 87 ja EY 88 artiklaan nähden erityismääräys, jolla laajennetaan komission EY:n perustamissopimuksen nojalla suorittama valtiontukien valvonta tukiin, joita on myönnetty Puolan terästeollisuuden uudelleenjärjestelyyn ajanjaksona 1997–2003.

98 Myöskään kantajien muilla argumenteilla ei voida kyseenalaistaa pöytäkirjan N:o 8 sovellettavuutta.

99 Pöytäkirjan N:o 8 henkilöllistä soveltamisalaa koskevan sen väitteen osalta, jonka mukaan mainittu pöytäkirja ei koske sen liitteessä 1 mainitsemattomia yrityksiä, on todettava, että kyseinen pöytäkirja koskee Puolan terästeollisuutta kokonaisuudessaan, mukaan luettuna luonnollisesti myös kantajat. Nimittäin sen lisäksi, että pöytäkirjan N:o 8 6 kohdan kolmannessa alakohdassa asetetaan tuen enimmäismäärä ja kielletään muut kuin mainitussa pöytäkirjassa mainitut tuet, sen 3 kohdassa todetaan nimenomaisesti, että ainoastaan liitteessä 1 luetelluille yhtiöille (tukea saavat yhtiöt) voidaan myöntää valtion tukea Puolan terästeollisuuden rakenneuudistusohjelman puitteissa. Jos hyväksyttäisiin se, että liitteessä 1 mainitsemattomat yritykset voivat säilyttää rajattoman määrän ennen liittymistä saamiaan rakenneuudistustukia ilman, että ne vähentävät vastaavasti tuotantokapasiteettiaan, pöytäkirja N:o 8 tulisi merkityksettömäksi.

100 Sen pöytäkirjan N:o 8 4 kohdan b alakohtaan perustuvan väitteen osalta, jonka mukaan kielto ottaa haltuunsa sellaisten liitteeseen 1 sisältymättömien yhtiöiden varoja, jotka on asetettu konkurssiin, koskee ainoastaan tukea saavia yhtiöitä, on todettava, että kantajien lähtökohtanaan käyttämä tulkinta tästä määräyksestä on virheellinen. Tämä kohta koskee nimittäin ainoastaan tukea saavia yrityksiä, eikä siitä voi täten aiheutua seurauksia muille yrityksille. Lisäksi vaikka oletettaisiin, että kyseisessä kohdassa määrätään siitä mahdollisuudesta, että kolmannet voivat ottaa haltuunsa liitteeseen 1 sisältymättömien, konkurssissa olevien yhtiöiden varoja, tämä ei merkitsisi mitenkään sitä, etteikö mainitulla kolmannella olisi velvollisuutta palauttaa kyseisen yhtiön saamia sääntöjenvastaisia tukia.

101 Täten se seikka, että HCz:n tilannetta voidaan verrata pöytäkirjan N:o 8 liitteeseen 1 sisältymättömän, konkurssissa olevan yhtiön tilanteeseen, ei ole asiassa merkityksellinen. Tämän johdosta siihen liittyvä väite, joka perustuu yhdenvertaisen kohtelun periaatteen väitettyyn loukkaamiseen pöytäkirjan N:o 8 soveltamisen yhteydessä, on niin ikään hylättävä. Lisäksi HCz ei ole tukea saava yritys eikä myöskään konkurssissa oleva yritys. Yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamiseen perustuvan kanneperusteen hyväksyminen merkitsisi täten käytännössä pöytäkirjan N:o 8 – joka primaarioikeuden lähteenä on osa EY:n perustamissopimusta – kyseenalaistamista.

102 Sen väitteen osalta, jonka mukaan komissio on ylittänyt toimivaltansa, riittää, kun muistutetaan, että pöytäkirjan N:o 8 18 kohdassa määrätään, että mikäli Puolan tasavalta on myöntänyt rakenneuudistuskautena ylimääräistä soveltumatonta valtion tukea terästeollisuudelle ja erityisesti tukea saaville yhtiöille, komissio toteuttaa aiheelliset toimet, joilla vaaditaan asianomaisia yhtiöitä maksamaan takaisin tuet, jotka on myönnetty tässä pöytäkirjassa vahvistettuja edellytyksiä rikkoen. Nämä aiheelliset toimet sisältävät EY 88 artiklan mukaiset valvontatoimet. Tästä seuraa, että komissiolla oli toimivalta valvoa pöytäkirjan N:o 8 määräysten noudattamista.

103 Lopuksi on todettava niiden väitteiden osalta, joilla on pyritty riitauttamaan riidanalaisen päätöksen 4 artiklan laillisuus, että pöytäkirjan N:o 8 10 kohdan mukaan komissio on toimivaltainen hyväksymään yleisiin rakenneuudistussuunnitelmiin ja yksittäisiin suunnitelmiin tehtävät muutokset ja että komissio toistaa mainitun päätöksen 4 artiklassa eräitä jo pöytäkirjasta N:o 8 ilmeneviä edellytyksiä.

104 Tästä syystä pöytäkirjan N:o 8 rikkomiseen perustuva kanneperuste on hylättävä.

Ilmeisiin arviointivirheisiin perustuva kanneperuste

– Asianosaisten lausumat

105 Kantajat väittävät, että mikäli tosiseikat olisi määritetty oikein, komissio olisi katsonut, että riidanalainen tuki oli jo palautettu johtuen siitä, että HCz:n tuotantovälineet olivat siirtyneet sen seuraajalle markkinahintaan.

106 Yhteisöjen tuomioistuin on kantajien mukaan jo katsonut samankaltaisessa tilanteessa, että silloin, kun tukea saanut yhtiö on myyty markkinahintaan, aiemmin maksetun tuen vaikutukset näkyvät kauppahinnassa, ja tuesta saatu etu jää kyseisen yhtiön myyjälle. Tällaisessa tapauksessa tukea edeltäneen tilanteen palauttaminen edellyttää ensisijaisesti, että myyjä maksaa tuen takaisin. Jos valtio on loppujen lopuksi saanut yksityistämisestä saadut varat, sitä on pidettävä samanaikaisesti sekä myyjänä että tuen antajana, ja täten tukea edeltänyttä tilannetta ei voida palauttaa maksamalla tuki takaisin (asia C-390/98, Banks, tuomio 20.9.2001, Kok., s. I-6117, 78 ja 79 kohta).

107 Esillä olevassa asiassa ISD on kantajien mukaan ostanut HSCz:n osakkeet TFS:ltä markkinahintaan sekä niin ikään markkinahintaan MH:n ja MH Plusin sekä kahden HCz:n tytäryhtiön osakkeet HCz:lta. Täten kauppojen toteuduttua riidanalaisesta tuesta muodostuva hyöty säilyi TFS:llä ja HCz:lla, jotka Puolan valtio omisti 100-prosenttisesti.

108 Kantajat lisäävät vastauksessaan, että IUD joutui nimenomaan Puolan valtion painostuksesta tarjoamaan alkuperäistä tarjoustaan huomattavasti korkeamman hinnan ja lisäksi sisällyttämään tarjoukseensa takaussitoumuksen MH:n hyväksi. Tässä sitoumuksessa myönnettiin kuitenkin nimenomaisesti IUD:lle oikeus ryhtyä oikeustoimiin sellaista mahdollista komission päätöstä vastaan, jolla tuki määrätään perittäväksi takaisin.

109 Kantajat myöntävät edellä 106 kohdassa mainitun Banks-oikeuskäytännön kehittyneen hiljattain asiassa C-277/00, Saksa vastaan komissio, 29.4.2004 annetun tuomion (Kok., s. I-3925; jäljempänä SMI-tapaus) ja asiassa CDA Datenträger Albrechts vastaan komissio, 19.10.2005 annetun tuomion (Kok., s. II-4309) johdosta. Kantajien mukaan tämä oikeuskäytäntö merkitsee kuitenkin sitä, että jos tuensaaja on liitetty ostajan konserniin, tuen takaisinperintä tuensaajalta vaikuttaa taloudellisesti myös ostajaan, joka on mahdollisesti jo palauttanut tuen osan maksamalla markkinahinnan. Jos

osakekokonaisuuden myyjä oli lisäksi itse se valtio, jonka on perittävä kyseessä oleva tuki takaisin, mainittu valtio joutuisi palauttamaan tuen kahteen kertaan.

110 Komissio väittää, että tämän kanneperusteen on katsottava olevan vailla kohdetta, koska kantajat riitauttavat kysymyksen, joka ei sisälly riidanalaiseen päätökseen.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

111 Sen väitteen arvioimiseksi, jonka mukaan ISD on hankkinut HCz:n varallisuuden markkinahintaan, on erotettava toisistaan kaksi vaihetta. Ensinnäkin MH ja MH Plus, jotka molemmat ovat HCz:n 100-prosenttisesti omistamia tytäryhtiöitä, hankkivat HCz:n teräsvarallisuuden ja muun tuotannon kannalta tarpeellisen varallisuuden (asset deal). Toisessa vaiheessa HCz myi MH:n ja MH Plusin ZPD Steelille (josta on tullut ISD), joka on IUD:n 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö (share deal).

112 Asset dealin osalta on selvää, että MH ja MH Plus eivät maksaneet HCz:lle mitään kauppahintaa vastineena HCz:n varallisuuksien siirtämisestä näille yhtiöille. Komission pelko siitä, että tämän uudelleenjärjestelyn johdosta HCz:sta voi tulla ”tyhjä kuori”, mikä estäisi sääntöjenvastaisiksi todettujen tukien takaisinperinnän kokonaisuudessaan huolimatta alun perin olemassa olleesta huomattavasta varallisuudesta, oli täten perusteltu. Tämän johdosta ainoastaan yhteisvastuullinen palautusvelvollisuus mahdollisti sen, että Puolan tasavalta saattoi kääntyä tuensaajayrityksen puoleen, olipa kyse mistä yrityksestä tahansa.

113 Share dealin osalta on todettava, että kauppaa, jolla ISD osti MH:n ja MH Plusin ja joka ei edes ollut vielä lopullinen riidanalaisen päätöksen tekopäivään mennessä, ei ole tutkittu kyseisessä päätöksessä. Riidanalaisen päätöksen päätösosasta ja perustelukappaleista nimittäin ilmenee, että siinä käsiteltiin ainoastaan ensimmäistä vaihetta, eli ongelmia, jotka liittyivät HCz:n varallisuuden siirtoon (asset deal).

114 Lisäksi vakiintuneessa oikeuskäytännössä on todettu, että kanteen kohteena olevan toimen lainmukaisuutta on kumoamiskanteen yhteydessä arvioitava niiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, jotka olivat olemassa toimen toteuttamisen ajankohtana (ks. yhdistetyt asiat 15/76 ja 16/76, Ranska v. komissio, tuomio 7.2.1979, Kok., s. 321, Kok. Ep. IV, s. 311, 7 kohta ja edellä 109 kohdassa mainittu SMI-tapaus, tuomion 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

115 Riidanalaisen päätöksen tekopäivänä 5.7.2005 HCz omisti edelleen MH:n ja MH Plusin, koska ne myytiin ISD:lle vasta 30.9.2005. Tämä sittemmin toteutettu MH:n myyminen ISD:lle on kuitenkin merkityksetön kyseisen päätöksen laillisuuden kannalta. Riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeiset tapahtumat eivät voi taannehtivasti johtaa sen lainvastaisuuteen. Täten esillä oleva kanneperuste on tehoton, koska kantajat riitauttavat toimenpiteen, jota ei ole arvioitu päätöksessä.

116 Tästä seuraa, että ISD:n ja IUD:n väitteillä, jotka perustuvat edellä 106 kohdassa mainitussa asiassa Banks sekä edellä 109 kohdassa mainitussa SMI-tapauksessa ja asiassa CDA Datenträger Albrechts vastaan komissio annettuun tuomioon, ei ole merkitystä nyt esillä olevassa asiassa. Asiassa Banks antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin tutki mahdollisuuden vaatia tuen palauttamista sen jälkeen, kun tuensaajana ollut yritys oli myyty. Sittemmin annetut tuomiot SMI-tapauksessa ja asiassa CDA Datenträger Albrechts vastaan komissio koskivat tilanteita, joissa – toisin kuin nyt esillä olevassa asiassa – kauppa toteutui ennen sen päätöksen tekemistä, jolla tuki määrättiin perittäväksi takaisin.

117 Sen jälkeen kun riidanalainen päätös, jolla riidanalainen tuki määrättiin perittäväksi takaisin, on tehty, Puolan viranomaisten on määritettävä tätä päätöstä soveltamalla palautuksen yksityiskohdat, mukaan luettuna kysymys siitä, mikä osuus kokonaismäärästä kunkin yhteisvastuullisesti velallisina olevan yrityksen on palautettava.

118 Kaiken edellä esitetyn perusteella kanneperuste, joka perustuu ilmeisiin arviointivirheisiin tosiseikkojen osalta, on hylättävä.

Kanneperuste, jonka mukaan oikeutta esittää huomautuksia on loukattu

– Asianosaisten lausumat

119 Kantajina olevat ISD ja IUD väittävät, että vaikka komissio oli tietoinen kyseessä olevista tuista, tutkinnan aloittamispäätöksen tiivistelmässä ei mainita riidanalaista tukea. Mainitussa päätöksessä esitetään eräitä merkityksellisiä oikeusseikkoja, muttei mitään tosiseikkoja, jotka liittyisivät mihinkään riidanalaisen tuen kaltaiseen tukeen. IUD ei voinut tämän päätöksen sanamuodon perusteella tietää, mitä tukia tutkinta koski. Näin ollen IUD ei tiennyt, että sen olisi tullut esittää huomautuksia kyseessä olevien tukien osalta. Täten se ei ole voinut käyttää sille EY 88 artiklassa ja asetuksen N:o 659/1999 6 artiklassa myönnettyä oikeutta.

120 Kantajat myöntävät vastauksessaan, että Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistussa kehotuksessa esittää huomautuksia mainitaan muun muassa ajanjakso, jota tutkintamenettely koskee. Nämä tiedot mainittiin kuitenkin ainoastaan alkuperäiskielellä (puola) julkaistussa tutkinnan aloittamispäätöksessä, eikä tiivistelmässä. IUD luuli kuitenkin voivansa saada tiedon tutkinnan aloittamispäätöksestä englanniksi julkaistun tiivistelmän perusteella.

121 Komissio kiistää nämä väitteet. Se toteaa, että merkityksellisten tosiseikkojen oikeudellinen arviointi tutkintamenettelyn aloittamisvaiheessa on väistämättä alustavaa mutta että tutkinnan aloittamispäätöksestä ilmenee selvästi, että komissio pohti, oliko HCz:lle ja HSCz:lle maksettu muita tukia vuoden 1997 jälkeen.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

122 Pitää paikkansa, että tutkinnan aloittamispäätöksen tiivistelmässä, jossa HCz yksilöidään mahdolliseksi valtiontuen saajaksi, ei mainita riidanalaista tukea eikä ajanjaksoa 1997–2003.

123 Tiivistelmän luonteesta kuitenkin johtuu, ettei se voi sisältää kaikkia tutkinnan aloittamispäätöksessä olevia tietoja. Lisäksi Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistusta kehotuksesta esittää huomautuksia ilmenee selvästi, että ainoastaan puolankielinen teksti on todistusvoimainen. Lopuksi on todettava, että tutkinnan aloittamispäätös on osoitettu Puolan tasavallalle, jonka virallinen kieli on puola. Kantajat eivät täten voineet tyytyä perehtymään tutkinnan aloittamispäätökseen ainoastaan englanniksi julkaistun tiivistelmän perusteella. Niiden oman edun vuoksi niiden olisi tullut käännättää kyseinen päätös, jos – huolimatta siitä seikasta, että ISD on puolalainen yritys – ne eivät kyenneet sitä ymmärtämään.

124 Varsinaisen tutkinnan aloittamispäätöksen osalta oikeuskäytännöstä ilmenee, että EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun tutkinnan vaiheen tavoitteena on tehdä mahdolliseksi se, että komissio saa käyttöönsä kattavat tiedot kaikista asiaan liittyvistä seikoista (asia C-367/95 P, komissio v. Sytraval ja Brink's France, tuomio 2.4.1998, Kok., s. I-1719, 38 kohta).

125 Asetuksen N:o 659/1999 6 artiklan 1 kohdan mukaan tutkinnan aloittamispäätöksessä esitetään asiaan liittyvät oikeudelliset seikat ja tosiseikat lyhyesti, komission ”alustava arvio” ehdotetun toimenpiteen tukiluonteesta ja epäilyt toimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Tässä päätöksessä pyydetään lisäksi asianomaista jäsenvaltiota ja muita asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa.

126 Kuten edellä mainitun säännöksen sanamuodosta ilmenee, komission analyysi on väistämättä luonteeltaan alustava. Tästä seuraa, että komissiolla ei voi olla velvollisuutta esittää täydellistä arviota kyseisestä tuesta tämän menettelyn aloittamista koskevassa tiedonannossaan. Sitä vastoin on välttämätöntä, että komissio määrittää riittävästi tutkintansa puitteet, jotta niiden, joita asia koskee, oikeutta esittää huomautuksiaan ei tehtäisi tyhjäksi (asia T-354/99, Kuwait Petroleum (Nederland) v. komissio, tuomio 31.5.2006, Kok., s. II-1475, 85 kohta).

127 Euroopan unionin virallisessa lehdessä puolaksi julkaistun tutkinnan aloittamispäätöksen 6, 32 ja 51 kohdat osoittavat kuitenkin selvästi, että komissio epäili, että HCz:lle ja HSCz:lle oli maksettu useita tukia vuoden 1997 jälkeen. Komissio nimittäin toteaa mainitun päätöksen 6 kohdassa, että ”tällä hetkellä käytettävissä olevien tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että HCz on saanut useita julkisia tukia rakenneuudistuskauden alettua 1997”. Komissio täsmentää saman päätöksen 32 kohdassa, että ”tässä menettelyssä on otettava huomioon kaikki HCz:lle 1.1.1997 jälkeen myönnetyt tuet”. Tästä syystä komissio pyysi Puolan viranomaisilta ”yksityiskohtaisia tietoja kaikkien Puolan [tasavallan] HCz:lle vuoden 1997 jälkeen myöntämien tukien määristä ja niiden osoittamisista” (51 kohta).

128 Vaikka tutkinnan aloittamispäätöksessä ei nimenomaisesti mainita rakenneuudistustukia eikä 19 699 452 PLN:n määrää, sen sanamuodosta ilmenee kuitenkin selvästi, että komissio aloitti kattavan tutkinnan, jonka kohteena olivat kaikki HCz:lle vuoden 1997 jälkeen myönnetyt tuet.

129 Edellä esitetystä seuraa, että komissio on määrittänyt tutkinnan aloittamispäätöksessä riittävällä tavalla tutkintansa puitteet, jotta kolmannet, joita asia koskee, kykenivät esittämään huomautuksensa. Esillä oleva kanneperuste on täten hylättävä.

Kanneperuste, joka perustuu luottamuksensuojan periaatteen loukkaamiseen

– Asianosaisten lausumat

130 Kantajat väittävät, että se, ettei komissio ole tutkinnan aloittamispäätöksessä ilmoittanut täsmällisesti niitä valtiontukia, joiden poistamista se riidanalaisessa päätöksessä vaatii, on johtanut myös viimeksi mainitun päätöksen lainvastaisuuteen luottamuksensuojan periaatteen loukkaamisen johdosta. Kantajat väittävät, että niillä oli perusteltu luottamus myös siihen, että IUD laski sen varaan, että riidanalainen tuki katsottaisiin Banks-oikeuskäytännön (ks. edellä 106 kohta) mukaisesti palautetuksi, ja siihen, että ennen vuotta 2003 myönnetty tuki oli asianmukaisesti saatettu komission tietoon.

131 Seuraavan kanneperusteen yhteydessä kantajat lisäävät, että komissio sai ne vakuuttuneiksi siitä, että HCz:n saamia tukia ei peruutettaisi. Vaikka riidanalainen tuki todettiinkin sääntöjenvastaiseksi, kantajien mukaan esillä olevassa asiassa on kyse täysin poikkeuksellisista olosuhteista. Nimittäin komission myönnettyä 26.5.2003 neuvoston päätökseksi tekemänsä ehdotuksen perusteluissa, että pöytäkirjan N:o 2 8 artiklan 4 kohdassa määrätyn poikkeuksen jatkamisella laillistettaisiin takautuvasti tuki, jota on saatettu antaa laittomasti Eurooppa-sopimusten voimaantulosta alkaen, kantajat ovat voineet perustellusti luulla, ettei komissio vaatisi HCz:n saamien tukien takaisinperimistä. Kantajat toteavat, että vaikka riidanalaisesta tuesta ei ilmoitettu EY 87 ja EY 88 artiklassa tarkoitetulla tavalla, siitä ”tiedotettiin asianmukaisesti” pöytäkirjan N:o 2 asiaan sovellettavien menettelyjen mukaisesti.

132 Komissio kiistää nämä väitteet ja toteaa, etteivät kantajat voi esillä olevassa asiassa vedota luottamuksensuojan periaatteeseen.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

133 Tutkinnan aloittamispäätöksen väitetyn epätäsmällisyyden osalta on viitattava edellisen kanneperusteen tutkintaan, jossa ensin muistutettiin, että tällainen päätös on väistämättä luonteeltaan alustava, ja katsottiin sitten, että komissio oli kuitenkin tutkinnan aloittamispäätöksessä määrittänyt tutkinnan puitteet riittävällä tavalla (ks. edellä 126–129 kohta). Niinpä kantajat eivät voi sen seikan johdosta, että tutkinnan aloittamispäätöksessä ei nimenomaisesti viitata riidanalaiseen tukeen, vedota luottamuksensuojan periaatteen loukkaamiseen.

134 Sikäli kuin kantajat vetoavat luottamukseen, joka niillä on ollut siihen, että riidanalaista tukea pidettäisiin palautettuna, on todettava, ettei luottamuksensuojan periaatteella voida suojella tällaista luottamusta. Kantajia ei nimittäin ole kannustettu yhteisön toimella tekemään päätöstä, josta sittemmin olisi aiheutunut niille haitallisia vaikutuksia (ks. vastaavasti asia 120/86, Mulder, tuomio 28.4.1988, Kok., s. 2321, 24 kohta), eivätkä ne ole olleet yhteisön toimielimen sellaisen niille edullisen hallintotoimen edunsaajia, jonka kyseinen toimielin olisi taannehtivasti peruuttanut (ks. vastaavasti asia C-90/95 P, de Compte v. parlamentti, tuomio 17.4.1997, Kok., s. I-1999, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Edellä 106 kohdassa mainitussa asiassa Banks annetulla tuomiolla ei missään tapauksessa ole vaikutusta riidanalaisen päätöksen laillisuuteen (ks. edellä 116 kohta).

135 Sääntöjenvastaisten tukien väitetyn taannehtivan laillistamisen osalta on muistutettava, että tuensaajayritykset voivat lähtökohtaisesti luottaa niille myönnetyn tuen lainmukaisuuteen ainoastaan silloin, kun tukea myönnettäessä on noudatettu EY 88 artiklan mukaista menettelyä, ja että huolellisen taloudellisen toimijan on tavallisesti kyettävä varmistumaan siitä, että tätä menettelyä on noudatettu (asia C-24/95, Alcan Deutschland, tuomio 20.3.1997, Kok., s. I-1591, 25 kohta).

136 Esillä olevassa asiassa on selvää, ettei riidanalaisesta tuesta ole tehty mitään ilmoitusta. Kyseinen tuki myönnettiin aikaan, jolloin Puolan tasavalta ei vielä ollut Euroopan unionin jäsen. EY 88 artiklassa määrätyn menettelyn mukainen ilmoitus ei näin ollen ollut mahdollinen.

137 Kantajat vetoavat siihen, että riidanalaisesta tuesta on ”tiedotettu asianmukaisesti” pöytäkirjassa N:o 2 määrättyjen asiaan sovellettavien menettelyjen mukaisesti. Tältä osin on muistutettava, että pöytäkirjan N:o 2 8 artiklalla otettiin käyttöön yleinen, kaikenlaisia julkisia tukia koskeva kielto, lukuun ottamatta EHTY:n perustamissopimuksessa sallittuja poikkeuksia. Mainitussa artiklassa määrätään myös ”[EHTY:n] terästuotteita” koskevasta poikkeuksesta rakenneuudistusta varten myönnettävien tukien osalta, mutta tälle poikkeukselle oli kuitenkin asetettu tiettyjä edellytyksiä.

138 Kantajille ei kuitenkaan ole voinut syntyä perusteltua luottamusta näiden menettelyjen johdosta. Kantajat viittaavat väitteellään, jonka mukaan riidanalaisesta tuesta on ”tiedotettu asianmukaisesti” pöytäkirjassa N:o 2 määrättyjen menettelyjen mukaisesti, ilmeisesti päätökseen 2003/588. Tässä päätöksessä neuvosto totesi, että Puolan tasavallan komissiolle päätöksen N:o 3/2002 2 artiklan mukaisesti 4.4.2003 esittämät rakenneuudistusohjelma ja liiketoimintasuunnitelmat täyttivät pöytäkirjassa N:o 2 olevan 8 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut vaatimukset. On kuitenkin todettava, että HCz:aa koskevaa liiketoimintasuunnitelmaa ei esitetty komissiolle. Tämän johdosta päätöksessä 2003/588 oleva hyväksyntä ei koske sitä.

139 Niiden perustelujen osalta, jotka komissio esitti edellä mainitussa neuvostolle tekemässään ehdotuksessa ja joiden mukaan pöytäkirjan N:o 2 8 artiklan 4 kohdassa määrätyn poikkeuksen jatkamisella laillistettaisiin takautuvasti kaikki tuet, joita on myönnetty laittomasti Eurooppa-sopimuksen voimaantulosta alkaen, on todettava, ettei neuvoston lopulta hyväksymän toimen sanamuoto sisällä tällaista mainintaa. Kantajille ei voi syntyä perusteltua luottamusta pelkän komission neuvostolle tekemän päätösehdotuksen perusteella.

140 Tämän johdosta luottamuksensuojan periaatteen loukkaamiseen perustuva kanneperuste on hylättävä.

Asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan rikkomiseen perustuva kanneperuste

– Asianosaisten lausumat

141 Kantajat muistuttavat, että asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan 1 kohdan mukaan komissio ei saa vaatia tuen takaisinperimistä, jos tämä olisi yhteisön lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista. Komissio on kantajien mukaan kuitenkin loukannut riidanalaisella päätöksellä luottamuksensuojan, oikeusvarmuuden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteita.

142 Luottamuksensuojan periaatteen osalta kantajat vetoavat edellä 131 kohdassa esitettyihin perusteluihin.

143 Toiseksi kantajat väittävät oikeusvarmuuden periaatteen osalta, että mainittu periaate on esteenä sille, että toimielin vaatii tuen peruuttamista, kun tuki on saatettu sen tietoon kansallisen terästeollisuuden rakenneuudistusohjelman puitteissa ja kun toinen toimielin ensin mainitun ehdotuksesta on tehnyt päätöksen, jolla mainitun ohjelman todetaan olevan yhteisön oikeuden mukainen.

144 Kolmanneksi kantajat väittävät yhdenvertaisen kohtelun periaatteen osalta, että komissio on kohdellut selvästi eri tavalla kahteen ryhmään kuuluvia henkilöitä,

joiden oikeudellisissa ja tosiasiallisissa tilanteissa ei ollut olennaista eroa, eli yhtäältä pöytäkirjan N:o 8 liitteessä 1 lueteltuja yrityksiä ja toisaalta HCz:aa seurannutta taloudellista kokonaisuutta, velvoittamalla Puolan tasavallan perimään takaisin HCz:lle myönnetyn tuen, kun taas edellä mainitussa liitteessä 1 luetelluille yrityksille myönnetyn tuen katsottiin olevan perustamissopimuksen mukainen.

145 Komissio kiistää nämä argumentit ja väittää muun muassa, etteivät yhteisön tai Puolan viranomaiset olleet missään vaiheessa hyväksyneet riidanalaista tukea pöytäkirjan N:o 2 8 artiklan 4 kohdan perusteella.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

146 Kantajat vetoavat tämän kanneperusteen yhteydessä luottamuksensuojan, oikeusvarmuuden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteisiin asetuksen N:o 659/1999 14 artiklassa tarkoitettuina yhteisön lainsäädännön yleisinä periaatteina.

147 Ensinnäkin luottamuksensuojan periaatteen väitetyn loukkaamisen osalta on viitattava johtopäätökseen, johon edellisen kanneperusteen yhteydessä päädyttiin näiden argumenttien tutkimisen päätteeksi (edellä 140 kohta).

148 Toiseksi oikeusvarmuuden periaatteen väitetyn loukkaamisen osalta on todettava, että kun otetaan huomioon edellä esitetyt päätelmät, myöskään tällainen väite ei voi menestyä. Kuten edellä nimittäin on osoitettu, komission toiminta ei ole ristiriidassa päätöksen 2003/588 kanssa, koska kyseinen päätös ei koskenut HCz:n liiketoimintasuunnitelmaa. Lisäksi on ilmeisen selvää, että pöytäkirjan N:o 8 liite 1 sisälsi niiden toimijoiden nimet, joiden oli sallittu vastaanottavan valtiontukia, ja että HCz ei ollut näiden toimijoiden joukossa.

149 Kolmanneksi yhdenvertaisen kohtelun väitetyn loukkaamisen osalta on todettava, että se seikka, että HCz ei ollut tuensaajayritysten joukossa, on juuri se tekijä, joka oikeuttaa sen erilaisen kohtelun näihin yrityksiin nähden. Koska pöytäkirjassa N:o 8 määrätään erilaisesta kohtelusta tuensaajayritysten ja sen liitteessä 1 mainitsemattomien yritysten välillä, on todettava, että tämä pöytäkirja on primaarioikeuden lähteenä osa EY:n perustamissopimusta.

150 Kaiken edellä esitetyn johdosta asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan rikkomiseen perustuva kanneperuste on hylättävä.

Asetuksen N:o 794/2004 rikkomiseen perustuva kanneperuste

– Asianosaisten lausumat

151 Siinä tilanteessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, etteivät edellä esitetyt kumoamisperusteet ole perusteltuja, kantajat katsovat, että sen tulisi kuitenkin kumota riidanalaisen päätöksen 3 artiklan 2 kohdan toinen alakohta, joka koskee maksettavana olevien korkojen laskemista. Komissio on kantajien mukaan toiminut vastoin asetuksen N:o 794/2004 9 ja 11 artiklan tarkoitusta, joka on tilanteen palauttaminen sellaiseksi, kuin se oli ennen sääntöjenvastaisen tuen myöntämistä (status quo ante), koska se on vaatinut koron maksamista palautettaville koroille ja koska se on valinnut viitekoron, jolla ei ole mitään tekemistä Puolan markkinoilla vuosina 1997–2004 vallinneen tosiasiallisen tilanteen kanssa.

152 Kantajat väittävät ensinnäkin, että Puolan oikeuden mukaan korkoa lasketaan ainoastaan verosaatavien pääomalle ja verolainsäädännössä ei säädetä näiden verosaatavien johdosta maksettavana olevien korkojen pääomittamisesta. Tämän seurauksena tuensaajayritykset on saatettu tilanteeseen, joka ei ole sama, kuin jossa ne olivat ennen tuen myöntämistä, vaan tätä epäedullisempi.

153 Toiseksi kantajat väittävät, että kuten tämän kanteen liitteessä A olevasta lausunnosta ilmenee, vuosina 1997–2004 oli erittäin harvinaista, että yritykset saivat pitkäaikaista (5 vuotta tai enemmän) ulkoista pääomaa käyttämällä obligaatioita tai PLN:n määräisiä pankkilainoja. Yritykset käyttivät mieluummin ulkomaan valuuttojen määräisiä lainoja kuin kansalliseen valuuttaan perustuvia lainoja, ja ”hallitseva ulkomaan valuutta” tässä yhteydessä oli Yhdysvaltain dollari (USD).

154 Soveltaessaan Puolan valtiovarainministeriön obligaatioiden korkokantaa komissio ei ole kantajien mukaan käyttänyt sellaista korkokantaa, joka heijastaa asianmukaisesti HCz:n saamaa etua. Valtiovarainministeriön obligaatioiden korkokannan käyttö on kantajien mukaan päinvastoin johtanut tämän edun yliarvioimiseen, ja korkojen palauttaminen asettaa tuensaajayritykset aiemmin vallinnutta tilannetta epäedullisempaan asemaan. Tosiasiassa ratkaisevan koron olisi oltava 4,24 ja 7,51 prosentin välillä, kun taas komission ehdottama korko vaihtelee 5,50 ja 19,70 prosentin välillä. Riidanalaisen päätöksen 3 artiklan 2 kohdan kumoamisen jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tulee kantajien mukaan palauttaa korkoja koskeva kysymys komissiolle, jotta tämä tekee uuden päätöksen tämän kanteen liitteessä A esitetyn mukaisesti. Kantajat esittävät lopuksi tiivistetysti mainitussa liitteessä A kuvatun laskentamenetelmän ja sen mukaisen tulokset vuosille 1997–2006.

155 Komissio kiistää nämä väitteet.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

156 Kantajien viimeinen kanneperuste koskee riidanalaisen tuen takaisinperintään sovellettavia korkokantoja. Kantajat riitauttavat tässä yhteydessä riidanalaisen päätöksen lisäksi myös 7.6.2006 päivätyn komission kirjeen, jossa se vahvisti kyseisen koron.

157 Riidanalaisen päätöksen osalta on todettava, että komissio on sen 3 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa ainoastaan todennut, että takaisinperittävästä tuesta on maksettava korkoa siitä lähtien, kun tuki asetettiin HCz:n käyttöön, sen tosiasialliseen takaisinperintään asti, ja että korko lasketaan asetuksen N:o 794/2004 V luvussa vahvistettujen säännösten mukaisesti. Sikäli kuin kantajat riitauttavat riidanalaisen tuen takaisinperintään sovellettavan koron, kanneperuste on vailla kohdetta, koska tätä korkoa ei määritetä kyseisen päätöksen päätösosassa eikä myöskään sen perustelukappaleissa.

158 Lisäksi on todettava, että komissio on riidanalaisen päätöksen 147 perustelukappaleessa nimenomaisesti myöntänyt, että koska Puolan osalta ei ole käytettävissä pankkien välisiä viiden vuoden swap-korkoja siltä ajanjaksolta, jona riidanalaista tukea myönnettiin, tuen takaisinperintää varten sovellettava korko on asetuksen N:o 794/2004 9 artiklan 4 kohdan mukaisesti määriteltävä sellaisen käytettävissä olevan korkoprosentin mukaan, joka soveltuu kyseiselle ajanjaksolle.

159 Siltä osin kuin kantajat riitauttavat samaisessa päätöksessä olevan korkojen laskentamenetelmän, on todettava, että riidanalaisen päätöksen 3 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa olevat maininnat ovat luonteeltaan puhtaasti toteavia, koska niissä ainoastaan viitataan asetuksen N:o 794/2004 V luvun merkityksellisiin säännöksiin. Korkojen laskentamenetelmä nimittäin ilmenee itse asetuksesta N:o 794/2004. Kantajat eivät kuitenkaan ole esittäneet laillisuusväitettä tämän asetuksen osalta.

160 Mitä tulee 7.6.2006 päivättyyn kirjeeseen, jossa komissio määrittää riidanalaisen tuen takaisinperintään sovellettavan korkokannan, kantajat väittävät, että komission valitsemalla viitekorolla ei ole mitään tekemistä Puolan markkinoilla kyseessä olevana ajanjaksona vallinneen tosiasiallisen tilanteen kanssa ja että korkoja ei tulisi laskea korkoa korolle -menetelmän mukaisesti.

161 On kuitenkin todettava, ettei näitä väitteitä voida hyväksyä.

162 Koron määrittämismenetelmän osalta asetuksen N:o 794/2004 9 artiklan 4 kohdassa säädetään ainoastaan, että takaisinperintäkoron määrittäminen on toteutettava ”läheisessä yhteistyössä” kyseisen jäsenvaltion kanssa.

163 Komission ja Puolan viranomaisten välisestä kirjeenvaihdosta, jonka komissio esitti vastauksena ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kysymykseen, ilmenee, että riidanalaisen tuen takaisinperintäkorko on todella määritetty ”läheisessä yhteistyössä” Puolan tasavallan kanssa. Puolan viranomaiset ovat 13.3.2006 päivätyssä kirjeessään ehdottaneet takaisinperintäkorkona käytettäväksi valtiovarainministeriön viiden ja kymmenen vuoden obligaatioiden korkoja. Kun otettiin huomioon tilanne Puolan tuolloisilla rahamarkkinoilla, joille oli ominaista erittäin korkeat, mutta nopeasti laskevat korot, Puolan viranomaiset pyysivät, että tätä korkokantaa tarkistetaan vuosittain ja että korkoja ei lasketa korkoa korolle -menetelmän mukaisesti

164 Komissio hyväksyi tämän ehdotuksen olennaisilta osin. Se tosin katsoi johdonmukaisuussyistä, että kahden korkokannan käyttämisen sijasta koko ajanjaksoon 1997–2004 oli sovellettava viiden vuoden obligaatioiden mukaista korkokantaa. Määrittäessään sovellettavaa korkoa asetuksen N:o 794/2004 9 artiklan 4 kohdan mukaisesti, komissiolla on kuitenkin tiettyä harkintavaltaa. Lisäksi kantajat eivät ole edes riitauttaneet päätöstä käyttää vain yhtä korkokantaa.

165 Korkojen laskentamenetelmän osalta, ja erityisesti sikäli kuin on kyse korkojen laskemisesta korkoa korolle -menetelmän mukaisesti, pitää paikkansa, että komissio hylkäsi Puolan tasavallan argumentin. Asetuksen N:o 794/2004 11 artiklan 2 kohdassa kuitenkin täsmennetään nimenomaisesti, että korolle lasketaan korkoa tuen takaisinperintään saakka ja että edellisen vuoden aikana kertyneelle korolle lasketaan korkoa kunakin seuraavana vuonna. Lisäksi asetuksen N:o 794/2004 13 artiklassa säädetään, että asetuksen 9 ja 11 artiklaa sovelletaan kaikkiin takaisinperintäpäätöksiin, joista ilmoitetaan kyseisen asetuksen voimaantulon jälkeen. Koska asetus N:o 794/2004 tuli voimaan toukokuussa 2004, sitä sovellettiin näin riidanalaisen päätöksen tekohetkellä, ja täten komissio oli velvollinen vaatimaan korot laskettavaksi korkoa korolle -menetelmän mukaisesti.

166 Näissä olosuhteissa – ja kun otetaan huomioon se seikka, että Puolan viranomaiset ovat ehdottaneet riidanalaisia viitekorkoja – komission ei voida katsoa jättäneen noudattamatta sillä ollutta velvollisuutta määrittää takaisinperintäkorko läheisessä yhteistyössä Puolan tasavallan kanssa tai tehneen ilmeisen arviointivirheen taikka soveltaneen mainittua korkoa virheellisesti korkoa korolle -menetelmän mukaisesti.

167 Tämän johdosta asetuksen N:o 794/2004 rikkomiseen perustuva kanneperuste on hylättävä.

168 Koska kaikki kantajien esittämät kanneperusteet on hylätty, kanne on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

169 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, ne on komission vaatimusten mukaisesti velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(kahdeksas jaosto)

on ratkaissut asiat seuraavasti:

1) **Kanteet hylätään.**

2) **ISD Polska sp. z o.o. ja Industrial Union of Donbass Corp. velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Martins Ribeiro Papasavvas Dittrich

Julistettiin Luxemburgissa 1 päivänä heinäkuuta 2009.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asiaa koskevat oikeussäännöt . . . . . II - 2192

Tosiseikat . . . . . II - 2200

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset . . . . . II - 2205

Oikeudellinen arviointi . . . . . II - 2208

Kanteiden tutkittavaksi ottaminen . . . . . II - 2208

Asiavaltuus . . . . . II - 2208

– Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2208

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2210

Kanteen nostaminen myöhässä . . . . . II - 2212

– Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2212

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2214

Komission 7.6.2006 päivättyyn kirjeeseen kohdistuvan kanteen tutkittavaksi ottaminen II - 2215

– Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2215

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2217

Kolmannen, neljännen ja kuudennen vaatimuksen tutkittavaksi ottaminen . . . . . II - 2219

Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2219

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2220

Asiakysymys . . . . . II - 2221

Pöytäkirjan N:o 8 rikkomiseen perustuva kanneperuste . . . . . II - 2221

– Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2221

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2223

Ilmeisiin arviointivirheisiin perustuva kanneperuste . . . . . II - 2227

– Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2227

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2229

Kanneperuste, jonka mukaan oikeutta esittää huomautuksia on loukattu . . . . . II - 2231

– Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2231

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2232

Kanneperuste, joka perustuu luottamuksensuojan periaatteen loukkaamiseen . . . . . II - 2234

– Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2234

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2235

Asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan rikkomiseen perustuva kanneperuste . . . . . II - 2237

– Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2237

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2238

Asetuksen N:o 794/2004 rikkomiseen perustuva kanneperuste . . . . . II - 2239

– Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2239

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2241

Oikeudenkäyntikulut . . . . . II - 2244